

ONDERWERP
Omgevingsplantoets Dijkverbetering Doeveren

PROJECTNUMMER
30224126

DATUM
1 november 2024

VAN
Arcadis B.V.

AAN
Gemeente Heusden

Toelichting

In het kader van het project Dijkverbetering Doeveren neemt het Waterschap Aa en Maas verschillende maatregelen langs het dijktraject tussen dijkpaal A963 tot dijkpaal A1004, van de brug bij Heusden tot de Bovenlandse Sluis in Waalwijk. Dit deeltraject (deeltraject Doeveren) is onderdeel van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP).

Voorliggende memo bevat de omgevingsplantoets voor de dijkverbetering binnen de gemeente Heusden. Op basis van deze omgevingsplantoets is beoordeeld of er een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit benodigd is, en of de maatregel past binnen het omgevingsplan. Er zal eerst een beschrijving van het project en de werkzaamheden worden gegeven. Daaropvolgend zal het juridisch kader worden gegeven. Hierna volgt de toets aan de functies die op de gronden binnen het projectgebied gezien zijn en de gebruiks- en bouwregels die binnen deze functies van toepassing zijn. Tot slot zal er een overzicht gegeven worden van de conclusies resulterend uit de omgevingsplantoets, en een algehele conclusie die de benodigde vergunning(en) weergeeft.

Project Dijkverbetering Doeveren

Om te borgen dat Nederland nu en in de toekomst beschermd is tegen overstromingen, moeten de primaire waterkeringen langs onder andere de Maas voldoen aan de wettelijke normen die zijn opgenomen in de Omgevingswet (hierna: Ow).¹ De bestaande dijk bij Doeveren is onderdeel van een langer traject, normtraject 36-5 lopend van 's-Hertogenbosch tot Waalwijk. Dit traject voldoet niet aan de waterveiligheidsnormen. Waterschap Aa en Maas heeft naar aanleiding van het hoogwater op de Maas in juli 2021 besloten om voor een deel van dit normtraject versneld over te gaan tot dijkverbetering. Dit is deeltraject Doeveren.

Ten behoeve van de realisatie van de dijkverbetering zullen er een aantal werkzaamheden plaatsvinden in de gemeente Heusden, te weten:

- de aanleg van een constructie (een scherm) in de bestaande dijk;
- het kruisen van fietspaden met de constructie (het scherm);
- het afgraven van de bovengrond, inbrengen van gaas en het opnieuw aanbrengen van de bovengrond;
- het ingraven van klei in het buitentalud van de dijk.

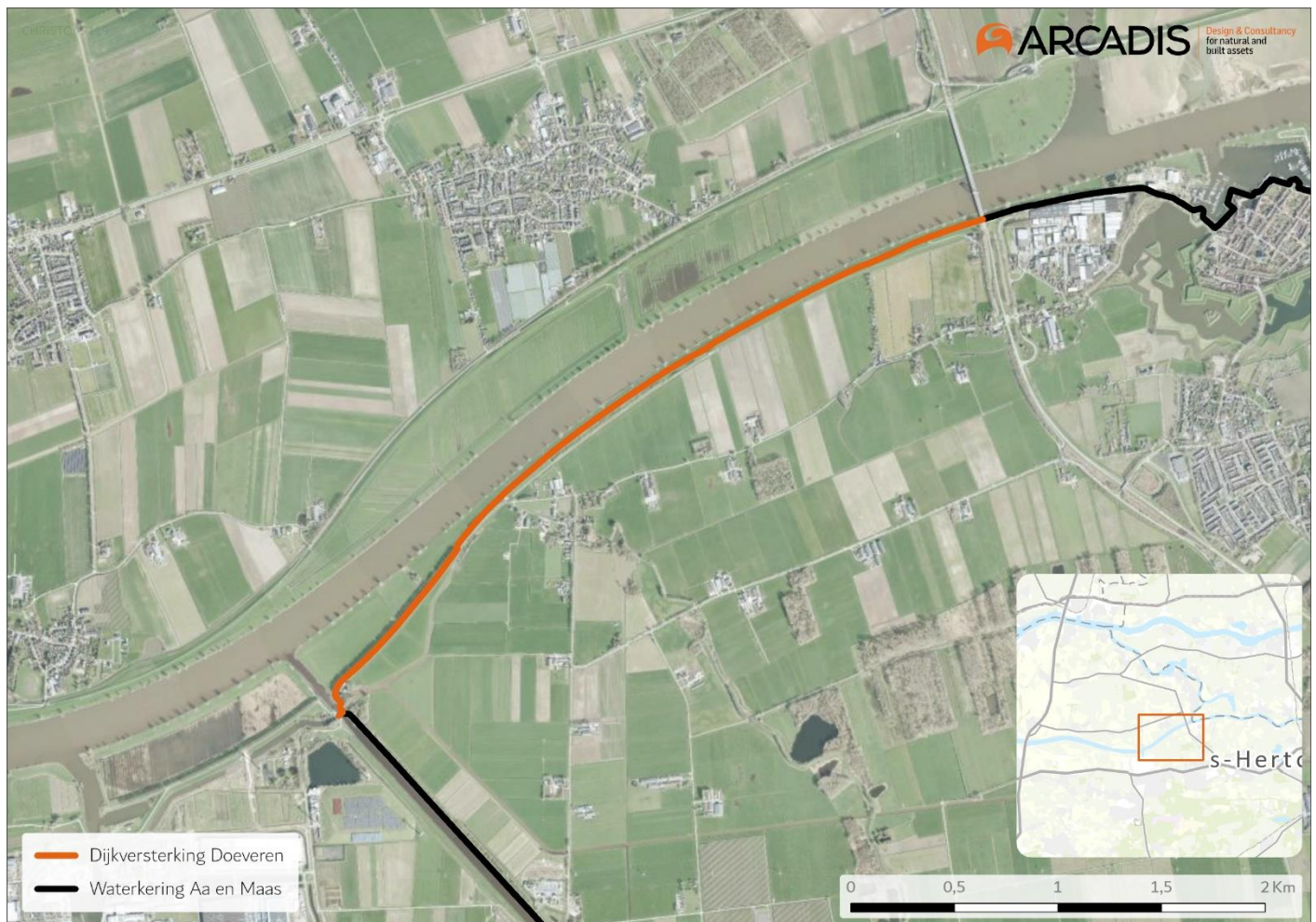
---

¹ Onder de Omgevingswet zijn de normen voor de primaire waterkeringen onder andere als omgevingswaarde in het Besluit kwaliteit leefomgeving vastgelegd.

Tevens zullen er een aantal tijdelijke werkzaamheden plaatsvinden:

- het aanleggen van werkstroken;
- het graven van sleuven van 1 meter breed en 2 meter diep;

Zie Figuur 1 voor een overzicht van het projectgebied.

Figuur 1 Projectgebied Dijkverbetering Doeveren

Juridisch kader

De voorgenomen werkzaamheden voor het project Dijkverbetering Doeveren zijn voorzien binnen het plangebied van het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk en binnen het plangebied van het omgevingsplan van de gemeente Heusden. De omgevingsplannen van beide gemeentes zijn van rechtswege ontstaan door de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024. Daarna zijn de bestemmingsplannen van de gemeente Waalwijk opgegaan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Waalwijk. De bestemmingsplannen van de gemeente Heusden zijn opgegaan in het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Heusden. Het gaat hier om bestemmingsplan 'Buitengebied Waalwijk' en bestemmingsplan 'Heusden Buitengebied, 4de herziening'. De aangewezen bestemmingen in dit bestemmingsplan gelden na inwerkingtreding van de Ow als in een omgevingsplan toegeede functies. In voorliggende omgevingsplantoets zal enkel het tijdelijk deel van het omgevingsplan van de gemeente Heusden worden behandeld.

Omgevingsplantoets – functiebeschrijving

Ter plaatse van het projectgebied gelden verschillende functies. Hieronder wordt per functie getoetst of de maatregel past binnen de functiebeschrijving van het tijdelijke deel van het betreffende omgevingsplan. Zie voor een samenvatting van dit hoofdstuk Tabel 1. Zie voor een uitsnede van het Omgevingsplan ter plaatse Figuur 2 tot en met Figuur 5.

De functie 'Natuur' is gericht op het behoud, herstel en of de ontwikkeling van natuur-, landschaps- en bouselementen en de landschaps- en natuurwaarden. Deze functie staat evenals extensief agrarisch gebruik, (on)verharde paden en wegen en water en waterhuishoudkundige voorzieningen toe; en het herstel van het hydrologisch systeem. De werkzaamheden passen binnen deze functie aangezien het versterken van de dijk valt onder waterhuishoudkundige voorzieningen.

De functie 'Agrarisch' is onder andere gericht op agrarische bedrijfsuitoefening in de vorm van agrarische bodemexploitatie, extensief recreatief medegebruik en het hobbymatig houden van dieren en of het telen van gewassen. Tevens wordt water en waterhuishoudkundige voorzieningen genoemd in deze functie; waarmee het versterken van de dijk ook binnen deze functie past.

De functie 'Water' is bezien voor de watergang die langs de dijk in het buitentalud ligt. Deze functie is onder andere gericht op water en waterhuishoudkundige voorzieningen. Deze watergang dient in het ontwerp mogelijk te worden verlegd om de werkzaamheden goed te kunnen uitvoeren en de dijk voldoende te kunnen versterken. De beoogde werkzaamheden passen binnen deze functie gezien ze toezien op het verbeteren van de dijk.

De functie 'Verkeer – Wegverkeer' zijn onder andere bestemd voor gebiedsontsluitingswegen, fiets- en voetpaden, groenvoorzieningen, natuur en landschapselementen, en waterhuishoudkundige voorzieningen. De werkzaamheden aan de dijk vallen onder waterhuishoudkundige voorzieningen. Hiermee passen de werkzaamheden binnen deze functie.

De gronden waarop de functies 'Waarde – Archeologie 2' en 'Waarde – Archeologie 3' rusten zijn mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de gebieden met te verwachten archeologische waarden. Mits de archeologische waarden worden geborgd bij de werkzaamheden passen deze ook binnen deze functies.

De functie 'Waterstaat – Waterkering' is, naast de overige functies die op de gronden rusten, gericht op voorzieningen voor de (in)directe kering van het water, de aanleg, instandhouding en of bescherming van de waterkering en voor verhardingen, groenvoorzieningen, natuur en landschapselementen. De werkzaamheden richten zich op de instandhouding en bescherming van de waterkering, en passen daarmee binnen deze functie.

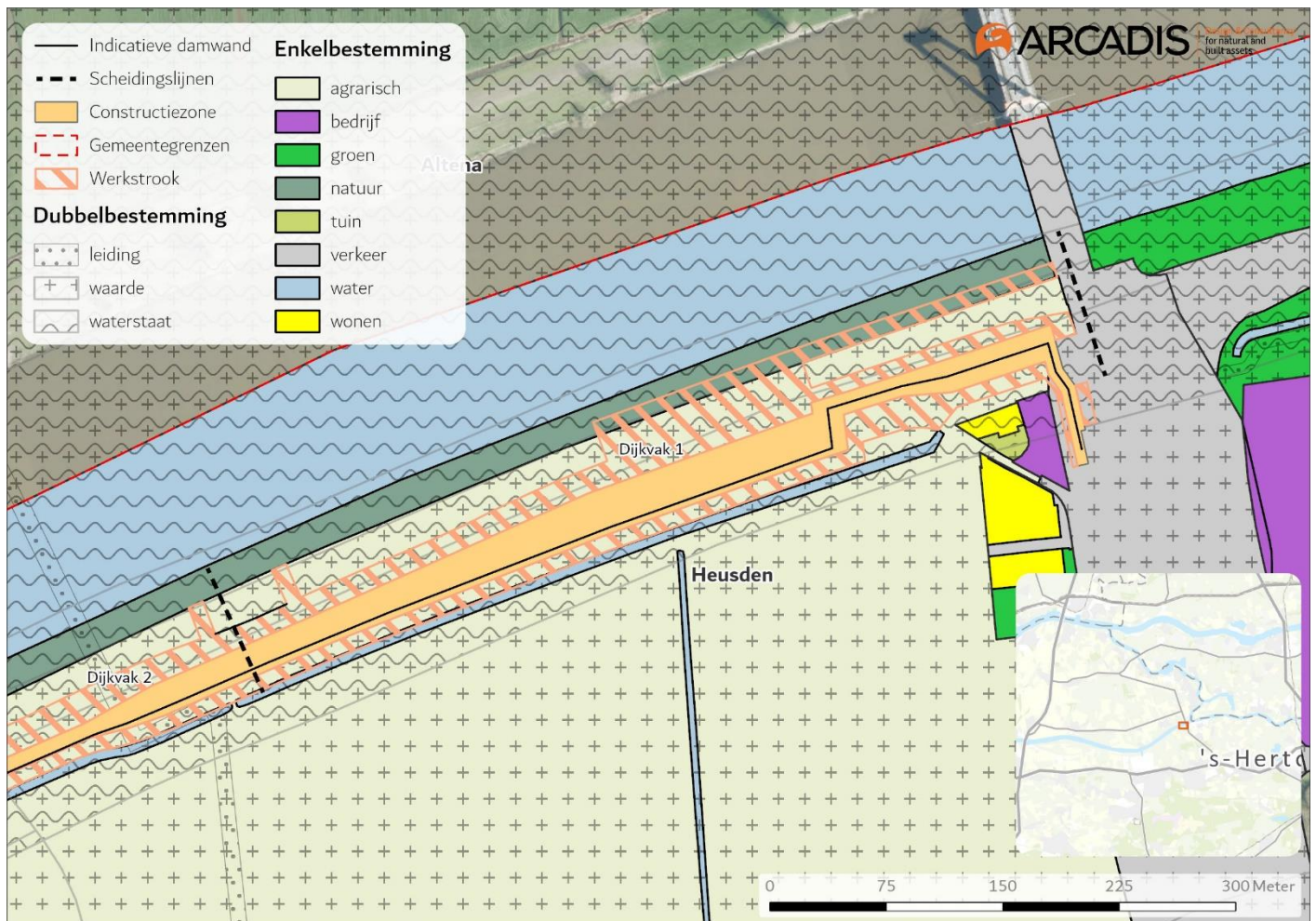
De functie 'Waterstaat – Stroomvoerend regime' is gericht op de afvoer en doorstroming van rivierwater. De beoogde werkzaamheden hebben geen negatief effect op de afvoercapaciteit en de doorstroming van de rivier, en passen daarmee binnen deze functie.

De functie 'Leiding – Water' is bedoeld voor de aanleg, instandhouding en of bescherming van ondergrondse watertransportleidingen en voor groenvoorzieningen, natuur en landschapselementen. De werkzaamheden voor het verbeteren van de dijk passen niet binnen deze functie, gezien het geen watertransportleidingen betreft.

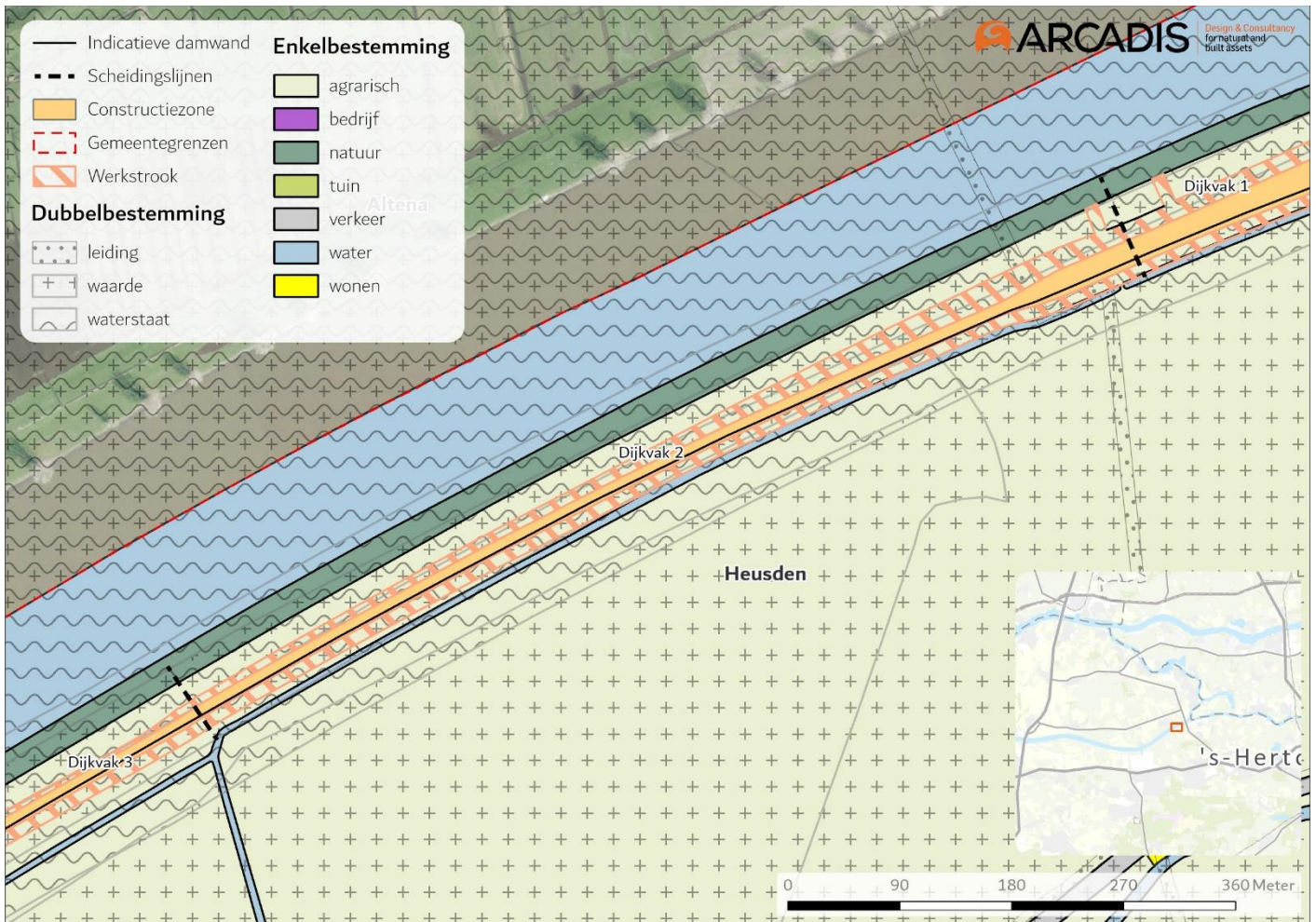
Ter plaatse van de gebiedsaanduiding 'overige zone – boringsvrije zone' zijn de gronden mede aangewezen ten behoeve van het behoud van de beschermde kleilaag in de bodem.

De gronden waarop de gebiedsaanduiding 'overige zone – zoekgebied voor ecologische verbindingszones' rust zijn mede aangewezen voor de verwezenlijking, behoud en beheer van een ecologische verbindingszone. De versterking van de dijk en de aanleg van kruidenrijke vegetatie doen geen afbreuk aan de ecologische waarde van het gebied, en dragen mogelijk zelfs bij aan de ecologische waarde van de dijk. Hiermee passen de werkzaamheden ook binnen deze functie.

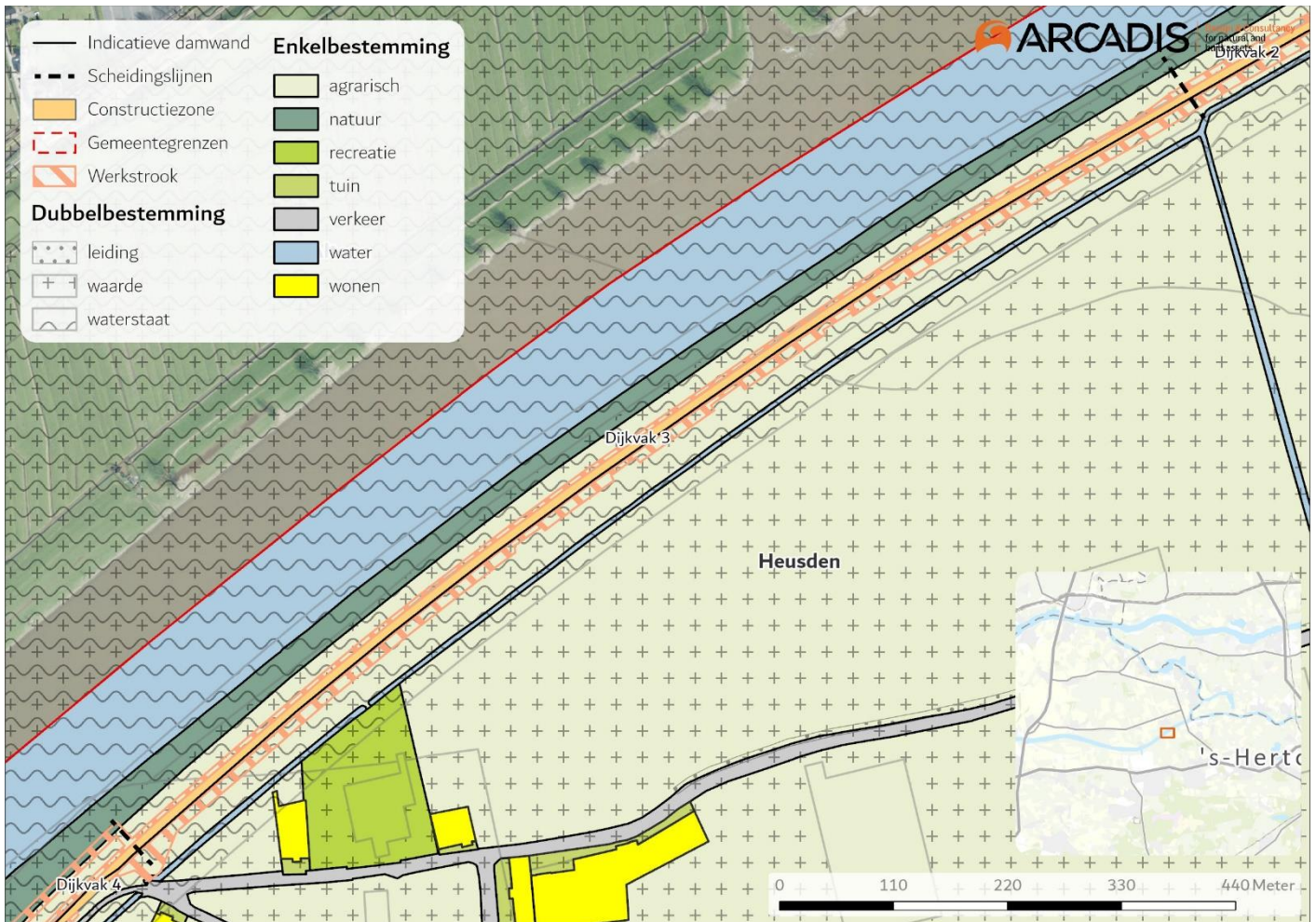
De gronden waarop de functie 'overige zone – groenblauwe mantel' rust zijn gebieden met een belangrijke nevenfunctie voor natuur en water die overwegend grenzen aan de ecologische hoofdstructuur en ecologische verbindingzone die deze verbinden. Deze gronden zijn tevens bestemd voor het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van de onderscheidene gebieden. Er volgen geen beperkingen uit deze functie, gezien de werkzaamheden geen afbreuk doen aan de ecologische waarden van de groenblauwe mantel.

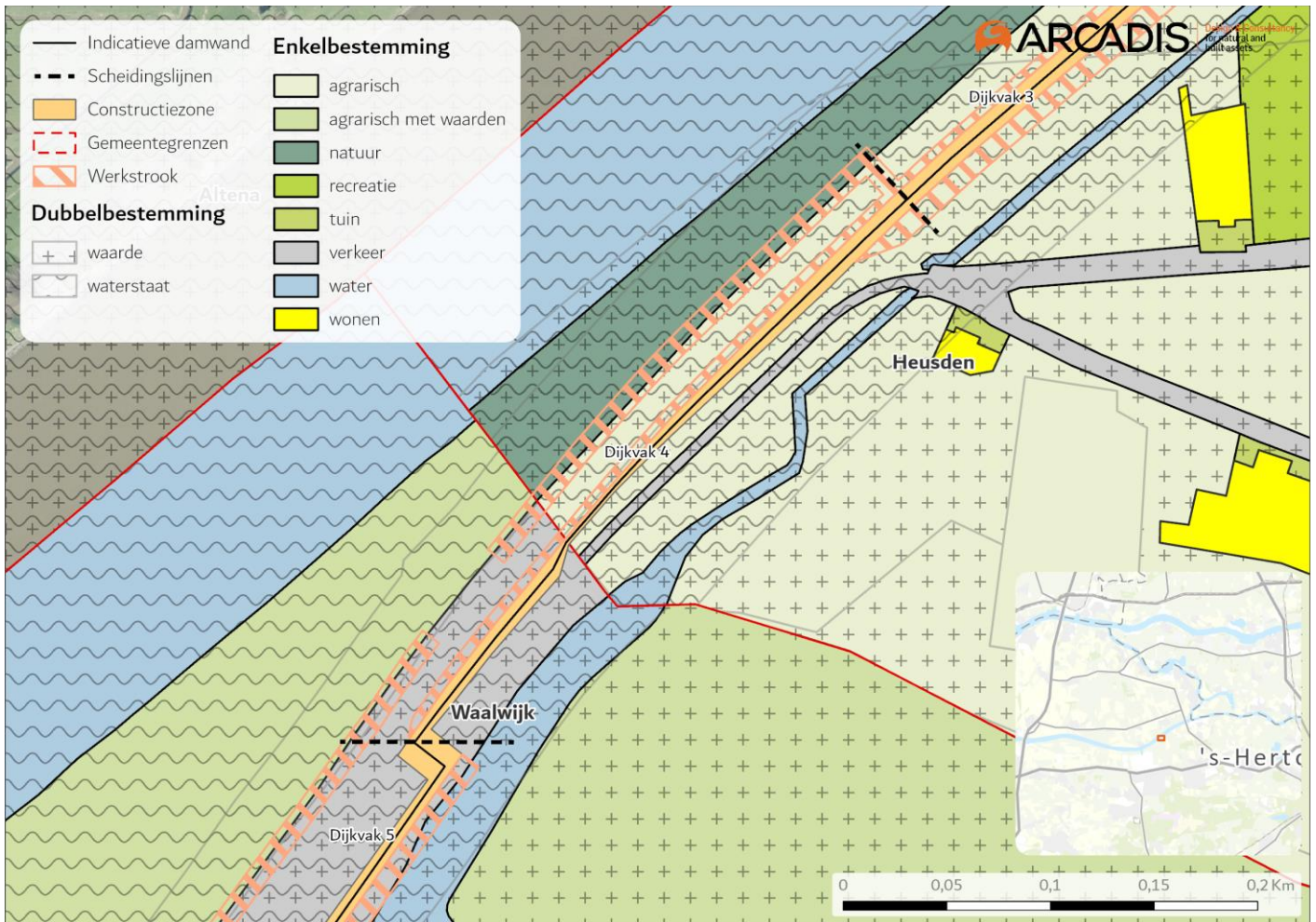
Figuur 2 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Heusden, 4de herziening dijkvak 1 (Arcadis, 2024)

Figuur 3 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Heusden, 4de herziening dijkvak 2 (Arcadis, 2024)

Figuur 4 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Heusden, 4de herziening dijkvak 3 (Arcadis, 2024)

Figuur 5 Uitsnede voormalig bestemmingsplan Buitengebied Heusden, 4de herziening dijkvak 4, (Arcadis, 2024)

Omgevingsplantoets – gebruiks- en bouwregels

Hieronder wordt getoetst of er voor het uitvoeren van de benodigde werkzaamheden voor de dijkversterking een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit benodigd is. Zie voor een samenvatting van dit onderdeel Tabel 1.

Natuur

In artikel 14.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Natuur'. Hierin is opgenomen dat op of in deze functie begrepen grond uitsluitend bouwwerken tot een maximale bouwhoogte van 3 meter mogen worden geplaatst, met een oppervlakte van maximaal 10 m². De diepte van het beoogde scherm om de dijk te versterken zal minimaal 10 meter zijn, echter is deze na de werkzaamheden niet zichtbaar in het landschap. Hiermee is er geen sprake van strijdigheid binnen deze functie.

Tevens is bepaald dat er een omgevingsvergunning benodigd is voor het verzetten van grond van meer dan 100 m³ of op een diepte van meer dan 0,60 meter onder maaiveld en voor zover geen vergunning vereist is in voor een ontgrondingsactiviteit.

Agrarisch

In artikel 3.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Agrarisch'. Hierin is opgenomen dat bouwwerken zowel binnen als buiten een bouwvlak niet hoger mogen zijn dan 3 meter, en geen groter oppervlak mogen hebben dan 10 m². Zoals beoordeeld onder het voorgaande aspect 'Natuur' is er geen sprake van strijdigheid, gezien het scherm na de werkzaamheden niet zichtbaar is in het landschap.

Water

In artikel 25 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Water'. Hierin is opgenomen dat er enkel bouwwerken – geen gebouwen zijnde – gerealiseerd mogen worden en dat deze niet hoger mogen zijn dan 3 meter, en geen groter oppervlak mogen hebben dan 10 m². Vergelijkbaar met de beoordeling onder voorgaande aspecten 'Natuur' en 'Agrarisch' is er geen sprake van strijdigheid binnen deze functie.

Verkeer – Wegverkeer

In artikel 24.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Verkeer – Wegverkeer'. Hierin is bepaald dat de bouwwerken, geen gebouwen zijnde, op deze gronden niet hoger mogen zijn dan 4 meter. Vergelijkbaar met de beoordeling onder voorgaande aspecten is er geen sprake van strijdigheid binnen deze functie.

Waarde – Archeologie 2 en Waarde – Archeologie 3

In artikel 32 en 33 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor respectievelijk de functies 'Waarde – Archeologie 2' en 'Waarde – Archeologie 3'. Voor het bouwen van bouwwerken geldt in beide functies dat deze enkel op deze gronden gerealiseerd mogen worden als uit archeologisch onderzoek is gebleken dat er ter plaatse geen behoudenswaardige archeologische waarden aanwezig zijn of dat deze niet worden geschaad.

Indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn op de locatie, dient er een omgevingsvergunning te worden aangevraagd voor het ontgraven van de bodem, het uitvoeren van groundbewerkingen en het aanleggen, verbreden en dempen van sloten en andere wateren. Hierbij dient ook het archeologisch onderzoek ingediend te worden, de gemeente kan voorschriften verbinden aan het verlenen van de omgevingsvergunning. Bijvoorbeeld technische maatregelen treffen om de waarden te behouden, een verplichting tot het doen van opgravingen en of een verplichting om de werkzaamheden uit te laten voeren onder archeologische begeleiding.

Waterstaat – Waterkering

In artikel 39 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Waterstaat – Waterkering'. Hierin is opgenomen dat bouwwerken, geen gebouwen zijnde, noodzakelijk voor het beheer en onderhoud van de waterkering mogen worden opgericht tot een maximale bouwhoogte van 3 meter. Zoals onderbouwd onder de aspecten 'Natuur', 'Agrarisch', 'Water' en 'Verkeer – Wegverkeer' is er geen sprake van strijdigheid met deze bouwregel.

Tevens is bepaald dat er een omgevingsvergunning benodigd is voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden, het uitvoeren van heiverken of het anderszins indrijven van voorwerpen in de bodem en het ophogen, verlagen, afgraven of egaliseren van de bodem, of anderszins wijzigen in maaiveld- of weghoogte.

Waterstaat – Stroomvoerend regime

In artikel 37.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Waterstaat – Stroomvoerend regime'. Hierin is bepaald dat uitsluitend een bepaald aantal riviergebonden en niet-riviergebonden activiteiten mogen worden gebouwd. Deze riviergebonden activiteiten zijn:

- a. de aanleg of wijziging van waterstaatkundige (kunst)werken;
- b. de realisatie van voorzieningen voor een betere en veilige afwikkeling van de beroeps- en recreatievaart;
- c. de bouw of wijziging van scheepswerven;
- d. de vestiging of uitbreiding van overslagbedrijven of het realiseren van overslagfaciliteiten, uitsluitend voor zover de activiteit gekoppeld is aan het vervoer over de rivier;
- e. de aanleg of wijziging van scheepswerven;
- f. de realisatie van natuur;
- g. de uitbreiding van bestaande steenfabrieken;
- h. de realisatie van voorzieningen die onlosmakelijk met de waterrecreatie zijn verbonden; of
- i. de winning van oppervlaktedelfstoffen.

De werkzaamheden voor de versterking van de dijk vallen onder de wijziging van een waterstaatkundig werk, en sluit daarmee aan op de bouwregels van deze functie.

Leiding – Water

In artikel 30.2 van de planregels zijn de bouwregels opgenomen voor de functie 'Leiding – Water'. Hierin is bepaald dat enkel bouwwerken voor de aanleg en instandhouding van de ondergrondse afvalwatertransportleidingen tot een maximale bouwhoogte van 3 meter gerealiseerd mogen worden. Hier valt het realiseren van het scherm voor de dijkverbetering niet onder; daarmee zijn de beoogde werkzaamheden in strijd met de bouwregels van deze functie.

Tevens is er binnen deze bestemming een omgevingsvergunning nodig voor het uitvoeren van graafwerkzaamheden en het uitvoeren van heiverken of het anderszins indrijven van voorwerpen in de bodem.

Conclusie

De maatregel past niet binnen de bouwregels van de functie Leiding - Water omschreven in het omgevingsplan van de gemeente Heusden. Voor het project zal een projectbesluit worden vastgesteld, welke van rechtswege ook zal gelden als een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit. Hiernaast is er op basis van artikel 5.1, lid 1, onder a, Ow is een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit vereist voor de realisatie van de maatregel binnen de volgende functies:

- Natuur
- Waterstaat – Waterkering
- Leiding – Water
- Waarde – Archeologie 2
- Waarde – Archeologie 3

- Gebiedsaanduiding: Overige zone – zoekgebied voor ecologische verbindingzone

Tabel 1. Overzicht omgevingsplantoets Dijkverbetering Doeveren

Functie	Bestemd voor o.a.	Omgevings- vergunning	Strijdigheid?
Omgevingsplan gemeente Heusden*			
	Natuur	Behoud, herstel en/of ontwikkeling van natuur-, landschaps- en bouselementen en landschaps- en natuurwaarden, en herstel van het hydrologisch systeem	Ja Nee
	Agrarisch	Agrarische bedrijfsuitoefening en water en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee Nee
	Water	Water en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee Nee
	Verkeer – Wegverkeer	Gebiedsontsluitingswegen, groenvoorzieningen, natuur- en landschapselementen en waterhuishoudkundige voorzieningen	Nee Nee
	Waarde – Archeologie 2	Behoud en bescherming van archeologische waarden	Ja Nee
	Waarde – Archeologie 3	Behoud en bescherming van archeologische waarden	Ja Nee
	Waterstaat – Waterkering	Voorzieningen voor de (in)directe kering van het water, aanleg, instandhouding en/of bescherming van de waterkering	Ja Nee
	Waterstaat – Stroomvoerend regime	Afvoer en doorstroming van rivierwater	Nee Nee
	Leiding – Water	Aanleg, instandhouding en/of bescherming van ondergrondse watertransportleidingen en voor groenvoorzieningen, natuur- en landschapselementen	Ja Ja
	Gebiedsaanduiding Overige zone – boringsvrije zone	Behouden van de beschermde kleilaag in de bodem	Nee Nee
	Gebiedsaanduiding Overige zone – zoekgebied voor ecologische verbindingzone	Verwezenlijking, behoud en beheer van een ecologische verbindingzone	Ja Nee
	Gebiedsaanduiding Overige zone – groenblauwe mantel	Behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken van dit gebied	Nee Nee